

תקנות הנפט (תיקון), התשע"ו-2015

בתוקף סמכותי לפי סעיפים 7א(ד), 19, 63 ו-82 לחוק הנפט, התשי"ב-1952¹ (להלן – החוק), ולאחר התייעצות עם המועצה, ובאישור שר האוצר לפי סעיף 39ב לחוק יסודות התקציב, התשמ"ה - 1985², ובהתייעצות עם ועדת הכלכלה של הכנסת לפי סעיפים 7א(ד), 19 בחוק, ובאישור ועדת הכספים של הכנסת לפי סעיף 1(ב) לחוק יסוד: משק המדינה³, אני מתקין תקנות אלה:

1. תיקון תקנה 5 ג
בתקנה 5ג לתקנות הנפט, התשי"ג-1953⁴ (להלן – התקנות העיקריות), במקום "6.04 שקלים חדשים" יבוא "9.18 שקלים חדשים".

2. תיקון תקנה 11א
בתקנה 11א לתקנות העיקריות-

(1) בתקנת משנה (א), ברישה, אחרי "ביבשה" יבוא "בים או בימה";

(2) תקנת משנה (ב) – בטלה.

3. החלפת תקנה 66א
במקום תקנה 66א לתקנות העיקריות יבוא:

(א) עדכון סכומים בתקנות אלה, "מדד" - מדד המחירים לצרכן שמפרסמת הלשכה המרכזית לסטטיסטיקה.

(ב) סכומי האגרות בתקנות אלה יעודכנו ב-1 בינואר של כל שנה לפי שיעור השינוי של המדד שפורסם בחודש דצמבר שקדם לו לעומת המדד שפורסם בחודש דצמבר של השנה שקדמה לה.

¹ ס"ח התשי"ב, עמ' 322; התשכ"ה, עמ' 86.
² ס"ח התשמ"ה, עמ' 60; התשנ"א, עמ' 130.
³ ס"ח התשל"ה, עמ' 206; התשמ"ב, עמ' 170.
⁴ ק"ת התשי"ג, עמ' 622.

(ג) המנהל יפרסם בהודעה ברשומות את נוסח תקנות 5ג,
11א, 37א ו-69 כפי שהשתנה עקב האמור בתקנה
זאת."

4. החלפת תקנה 69 במקום תקנה 69 לתקנות העיקריות יבוא :

69

"אגרת (א) "אגרת רישום של העברה או שעבוד של זכות נפט, או
העברת של טובת הנאה שבה, תהיה בסכום של 43,500 שקלים
זכויות חדשים.
או
שעבודן"

(ב) אגרת רישום כאמור תשולם בעד הגשת כל בקשת
רישום נפרדת, ותוגש בנפרד בידי כל בעל זכות או
טובת הנאה שבה המבקש להעבירה או לשעבדה."

5. תחילה ותחולה (א) תחילתן של תקנות אלה, למעט תקנה 3, שלושים ימים
מיום פרסומן (להלן – יום התחילה).
(ב) תקנות אלה יחולו אף לגבי זכויות שהיו קיימות ערב יום
התחילה וטרם הוגשה בקשה לרישום לגביהן.

יובל שטייניץ _____ התשע"ו
שר התשתיות הלאומיות (_____ 2015)
האנרגיה והמים
(חמ 1370-3-1ת1)

דברי הסבר

תקנות הנפט (תיקון), התשע"ו-2015

חוק הנפט תשי"ב-1952 (להלן – החוק) ותקנות הנפט תשי"ג-1953 (להלן – התקנות) קובע כי יגבו אגרות בגין שימוש והחזקה בזכויות נפט השונות – היתר מוקדם, רישיון וחזקה – וכן עבור בקשה לעסקאות הנוגעות לזכויות אלו, או לטובת הנאה בהן, כגון העברתן או שעבודן.

סעיף 7א (ד) לחוק מחייב תשלום אגרה למקבל זכות קדימה; סעיף 19 לחוק מחייב בעל רישיון לשלם אגרה בגין הרישיון, ומסמיך את השר הממונה לקבוע אגרות שונות הקשורות לרישיון; סעיף 27 לחוק מחייב תשלום אגרה בגין חזקה; וסעיף 63 לחוק מתנה רישום העברה או שעבוד בספר הנפט בתשלום אגרה. תקנות 5ג; 11א; ו-69 בתקנות קובעות את שיעורי האגרות על פי החוק.

עם ההתעוררות המחודשת המתרחשת בשנים האחרונות בשוק חיפושי הנפט והגז הטבעי, ומתוך הבנה כי שוק זה עבר שינויים משמעותיים מאז חקיקת החוק ועד היום, ערך מינהל אוצרות הטבע במשרד התשתיות הלאומיות האנרגיה והמים שינויים באסדרה הכרוכה בזכויות הנפט, ובכללם שינוי האסדרה הנוגעת למתן הזכויות, וכן שינוי האסדרה הנוגעת לבקשות להעברת הזכויות או שעבודן. במסגרת השינויים מתבקשים בעלי זכויות הנפט (בכוח או בפועל) לצרף לבקשתם מסמכים שלא היו נדרשים לצרף קודם לכן, הן מסמכים מקצועיים, והן מסמכים חשבונאיים. הדרישה להצגת מסמכים נוספים מרובים גרמה להעלאה משמעותית בהיקף העבודה המושקעת בבחינת הבקשות הנוגעות לזכויות הנפט.

בנוסף לכך, מאפייני שוק חיפושי הנפט השתנו ב-20 השנים האחרונות, וכיום רוב החיפושים נעשים בים, בניגוד לשנים עברו בהם רוב החיפושים נעשו ביבשה. עקב התגליות המשמעותיות בשנים האחרונות בשטח הימי, וההתעוררות בחיפושים שנגרמה בעקבותיהן, נוצר מצב בו כיום מרבית השטח הימי מוחזק בזכויות נפט שונות, מה שהופך את ההחזקה בזכויות חיפוש נפט למשאב מוגבל משהיה בעבר.

בעקבות כל המפורט לעיל נערכה חשיבה מחודשת בנושא שיעורי האגרות לפי חוק הנפט והתאמתן למאפייני השוק והעבודה הנוכחיים, ונמצא כי יש לשנות את גובהן של חלק מהאגרות הנגבות על פי החוק.

מטרת השינויים הנדרשים הינן השוואה בין שיעור אגרת זכות קדימה ובין שיעור אגרת הרישיון בשנתו הראשונה והשנייה; השוואה את שיעורי האגרות בגין רישיונות חיפוש בים וביבשה לשיעורי האגרות בגין חיפוש ביבשה; וכן עדכון שיעור אגרת הבקשה לאישור העברה או שעבוד של זכות נפט או טובת הנאה בה. כל זאת על מנת להתאים את שיעורי האגרות למאפייני שוק חיפושי הנפט העכשווי.

תיקון תקנה 5ג – אגרה בגין זכות קדימה

שיעור האגרה הקבוע בתקנות בגין זכות קדימה הינו נמוך ואינו משקף הן את ערכה של הזכות והן את העבודה הכרוכה באישור הזכות. מאחר ולא קיים הבדל משמעותי בין הפעולות והמשאבים המושקעים על ידי הגורמים המקצועיים לאישור היתר מוקדם עם זכות קדימה, לבין הפעולות והמשאבים הנדרשים לאישור רישיון, מוצע לשנות את שיעור האגרה הנוכחי, ולהעמידו על שיעור

האגרה הנגבית בגין רישיון ביבשה בשנתו הראשונה.

תיקון תקנה 11א – אגרה בגין רישיון

כיום קיים פער משמעותי בין האגרה הנגבית בגין רישיון ביבשה ובין אגרה הנגבית בגין רישיון בים או בימה, כאשר ביבשה האגרות משולמות על פי מדרג עולה בהתאמה לשנות החזקה ברישיון, ואילו בים ובימה שיעור האגרה אחיד לאורך כל שנות הרישיון, ואף שיעור זה נמוך יותר משיעור האגרה בגין רישיון ביבשה בשנתו הראשונה. יצוין כי בנוסח חוק הנפט המקורי משנת 1952 האגרה בגין רישיון ימי היתה שווה לאגרה בגין רישיון יבשתי. בשנת 1963 הוקמה וועדה מקצועית – ועדת ידין – שהמליצה על מנגנון של עלייה הדרגתית בגובה האגרה בהתאם לתקופת החזקה ברישיון, ובשנת 1966 הותקנו תקנות שקבעו תעריפים עולים ביחס לתקופת האחזקה ברישיון ביבשה בלבד, ככל הנראה כיוון ששם הייתה עיקר הפעילות בעבר.

כיום הפעילות בים עניפה ביותר, והפוטנציאל למציאת הידרוקרבונים בים עלה משמעותית, ועל כן אין מקום להבחנה ההיסטורית בין היבשה ובין הים והימה. לפיכך מוצע ליצור אחידות בין שיעורי האגרות, ולהשוות את שיעורי האגרות בגין רישיון בים ובימה לשיעור האגרות בגין רישיון ביבשה.

תיקון תקנה 66א – הצמדת האגרות

תקנה 66א, בנוסחה הנוכחי, מורה כי האגרות בתקנות הנפט תשי"ג-1953 יעודכנו ארבע פעמים בשנה - ב- 1 באפריל, ב- 1 ביולי, ב- 1 באוקטובר, וב- 1 בינואר. עקב האטת קצב שינוי האינפלציה, ולאור הנחייה שהתקבלה ממנהל הכנסות המדינה, מוצע לקבוע כי האגרות יעודכנו פעם אחת, ב- 1 בינואר, בכל שנה בהתאם לשיעור השינוי של המדד שפורסם בחודש דצמבר שקדם לו לעומת המדד שפורסם בחודש דצמבר של השנה שקדמה לה.

תיקון תקנה 69 – אגרה בגין שעבוד או העברת זכות נפט או טובת הנאה בה

שיעור האגרה הקבוע בתקנות, בנוסח הנוכחי, בגין שעבוד או העברת זכות נפט או טובת הנאה בה עומד כיום על כ- 110.48 ₪ בלבד. גובה האגרה רחוק מלשקף את היקף העבודה הנעשית לשם אישור שעבוד או העברת זכות נפט, עסקאות הטומנות בחובן אינטרסים כספיים ותפעוליים הן למעביר והן לנעבר העשויים להגיע לשווי של מאות מיליוני דולרים.

יצוין כי על פי החוק, זכויות הנפט הן אישיות וכל שעבוד או העברה שלהן כרוך באישור הממונה על ענייני הנפט לאחר התייעצות עם מועצת הנפט. כל בדיקת בקשה להעברה או שעבוד של זכות או של טובת הנאה בה, מצריכה עבודת הכנה רבה מצד גורמי המשרד, ובכלל זה את כינוסה של מועצת הנפט, עבודה המשתווה בהיקפה לעבודה סביב מתן רישיון חדש, ולעיתים אף עולה עליה. לפיכך מוצע לקבוע שכום אגרה שיהיה סביר ביחס לשווי זכות הנפט ולעבודה הכרוכה באישור העסקה, ולהעמידו על סך השווה לאגרה הנגבית בגין רישיון ביבשה, בגודלו המקסימאלי (400,000 דונם), בשנתו הראשונה.